

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta saada lausua valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta. Finanssivalvonta lausuu kohdasta 5.1.5 finanssiala.

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

-

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

Valtioneuvoston päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista 1048/2018 todetaan: ” Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rahoitusmarkkinapalvelujen jatkuvuus varmistetaan kansallisin varajärjestelyin. Erityisesti on huolehdittava varajärjestelyistä, joilla turvataan pankkien välinen maksuliikenne, arvopaperien selvitys-, toimitus- ja säilytystoiminta sekä eläkkeiden ja muiden toistuvaissuoritusten sekä korttimaksamisen infrastruktuuri ja korttivarmennukset myös silloin, jos näiden toimintojen kannalta kriittiset järjestelmät Suomessa tai maan rajojen ulkopuolella eivät ole käytettävissä.”

Nykyisellään tämä tavoite ei toteudu, koska tavoitteen mukaisia kansallisia varajärjestelmiä ei ole olemassa.

Valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Pankki, Finanssivalvonta ja Rahoitusvakaussivasto ovatkin valmisteet valmiussuunnitelman (varasuunnitelman) päivittäismaksamisen turvaamiseksi. Valmistelun perustana on valtioneuvoston selonteon tilannearvio Suomen turvallisuusympäristön muutoksesta lyhyellä aikavälillä (VNS 1/2022 vp). Valmistelussa on varauduttu tilanteeseen, jossa ulkomailla sijaitsevien järjestelmien käytettävyydestä, minkä seurauksena:

- Yhden tai useamman pankin tilitiedot ja –järjestelmät eivät ole käytettävissä 7 päivään
- pankkien välisiä maksuja ei kyetä toteuttamaan
- kauppa ei pysty varmentamaan korttitapahtumia ja
- korttimaksujen hyvittäjät eivät välitä maksutapahtumia Suomessa.

Perustettava huoltovarmuustilijärjestelmä ja pankkien välisen maksamisen varajärjestelmä otettaisiin tarvittaessa käyttöön valtioneuvoston päätöksellä normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Huoltovarmuustilijärjestelmän käyttövalmiuden ylläpitäminen esitetään säädettäväksi Rahoitusvakaussivaston tehtäväksi. Pankkien välisen maksamisen varajärjestelmä esitetään säädettäväksi Suomen Pankin tehtäväksi.

On tärkeää, että tämä käynnissä oleva työ saadaan valmiiksi ja mainitut varajärjestelmät rakennettua.

Jatkossa on tärkeää varmistaa, että huoltovarmuustilijärjestelmään kuuluvien toimijoiden tietojärjestelmiä ja näihin liittyvää osaamista ei siirretä pois Suomesta niiltä osin kuin ne vielä sijaitsevat Suomessa. Lisäksi huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjäksi on valittava sellaiset toimijat, joilla on osaaminen ja kyvykyys tuottaa palveluita Suomesta.

Lisäksi olisi jatkossa kartoitettava kansallisten maksujärjestelmien käyttämisen mahdollisuus vakavissa häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa.

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

-

Kurri Samu
Finanssivalvonta

Koponen Markku
Finanssivalvonta